

Poliisihevosen valintaprosessi

Tiina Närhi

03/2022

TIIVISTELMÄ

Tekijä: Tiina Närhi

Julkaisun nimi: Poliisihevosen valintaprosessi

Opinnäytetyön muoto: Laadullinen opinnäytetyö

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Petri Tuominen

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tällä hetkellä Suomessa poliisihevosiä on ainoastaan Helsingin Ratsupoliisilla. Vuonna 2022 Helsingin Ratsupoliisille on tarkoitus hankkia uusi poliisihevonen eläköityvän hevosen tilalle. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, millainen prosessi uuden poliisihevosen hankkiminen on. Opinnäytetyössä tarkastellaan millaiset ovat poliisihevosen valintakriteerit, ja miten valintakriteerit katsotaan täyttyneeksi. Tämän lisäksi työssä tarkastellaan, mitä siedätysharjoituksia koeajalla olevalle hevoselle tehdään, ja miten poliisihevosen ostopäätös syntyy.

Syvällisen ymmärryksen saavuttamiseksi tutkittavasta aiheesta tutkimus on toteutettu laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena, ja tutkimusmenetelmänä tutkimuksen toteuttamiseksi on käytetty teemahaastattelua. Haastattelu toteutettiin Helsingin Ruskeasuolla ratsupoliisin tiloissa tammikuussa 2022.

Tutkimuksen tulosten perusteella voidaan todeta, että uuden hevosen hankinta on lähtökohtaisesti aina haastava prosessi ja sen onnistumisesta ei voi olla koskaan täysin varma. Hevosen tulee olla sekä rakenteeltaan, että luonteeltaan sopiva poliisin tehtävään. Tämä tarkoittaa, että hevosen tulee olla luonteeltaan rohkea ja rauhallinen, sekä rakenteeltaan suurikokoinen ja terve. Näiden tekijöiden lisäksi myös hinta on rajaava tekijä poliisihevosen valinnassa. Poliisihevonen saisi maksaa enintään 9000 euroa. Tiukkojen kriteerien vuoksi poliisihevosiä on ollut välillä vaikea löytää. Vuonna 2008 ja sen jälkeen vaadittu koeaika on edesauttanut valintaprosessin onnistumista, ja tämän jälkeen hevoshankinnat ovat pääsääntöisesti olleet hyviä.

Sivumäärä: 29

Tarkastuskuukausi ja vuosi: maaliskuu 2022

Avainsanat: ratsupoliisi, poliisihevonen, hevosen hankinta, hevosen koulutus

SISÄLLYS

1 Johdanto.....	2
1.1 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset.....	3
1.2 Tutkimuksen toteutus	4
1.2.1 Laadullinen tutkimus	4
1.2.2 Teemahaastattelu	5
2 Ratsupoliisi ja poliisihevonen	6
2.1 Helsingin Ratsupoliisi	6
2.2 Ratsupoliisi.....	7
2.3 Poliisihevonen	9
3 Hevosen ostaminen ja kouluttaminen	10
3.1 Hevosen käyttäytyminen.....	10
3.2 Hevosen kouluttaminen	11
3.3 Hevosen ostaminen.....	12
4 Poliisihevosen valintaprosessi	13
4.1 Historiaa valintaprosessista	13
4.2 Nykyiset poliisihevokset	14
4.3 Ostokriteerit ja ostoilmoitus.....	17
4.4 Koeratsastus hevosen kotitalilla.....	19
4.5 Koeaika ja ostopäätös	20
4.6 Jatkokoulutus ja siedätysharjoitukset.....	21
4.7 Prosessien vertailu	23
5 Pohdinta	24
5.1 Itsearviointi	24
5.2 Luotettavuus ja eettisyys	25
5.3 Jatkotutkimusmahdollisuudet.....	26
Lähteet	27
LIITE 1	29

1 JOHDANTO

Suomessa on vain yksi ratsastava poliisin yksikkö, joka toimii Helsingissä. Heillä on käytössä tällä hetkellä kymmenen hevosta, ja nämä kaikki ovat Helsingin poliisilaitoksen omistuksessa. Vuonna 2022 Helsingin Ratsupoliisin käyttöön on tarkoitus ostaa uusi hevonen. Tämän opinnäytetyön aiheena on perehtyä Helsingin Ratsupoliisin poliisihevosen valintaprosessiin.

Olen aikaisemmalta koulutukseltani ratsastuksenohjaaja, ja olen koko elämäni toiminut hevosten kanssa ensin harrastuksen pohjalta, nykyään työn merkeissä. Halusin yhdistää Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyössä aikaisemman hevoskokemukseni poliisityöhön, siksi hevosaiheinen työ oli jo alusta asti melko selkeä. Hevosalalla toimimisessa hevosten kouluttaminen ja hevosten käyttäytyminen on itseäni kiinnostava aihe, ja minulla on alalla toimimisesta yli kymmenen vuoden työkokemus. Poliisihevosten käyttäytyminen ja koulutus poikkeaa jonkin verran niin sanotusta normaalista ratsuhevosen koulutuksesta, joten koen mielekkääksi vertailla näitä, sekä perehtyä poliisihevosen valintaprosessiin.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia millainen poliisihevosen valintaprosessi on, ja verrata miten prosessi eroaa harrastekäyttöön ostettavan ratsuhevosen valintaprosessista. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena, ja aineisto kerättiin teemahaastattelulla. Teemahaastattelu toteutettiin tammikuussa 2022 Helsingin Ratsupoliisin tiloissa. Haastatteluun osallistui ratsupoliisissa työskentelevä vanhempi konstaapeli.

Aikaisempia hevosiin liittyviä opinnäytetöitä on tehty hyvin rajallisesti Poliisiammattikorkeakoulussa. Theseuksesta näitä löytyy vain kolme kappaletta ja ne ovat Holmström, Janni: "Jos ei vanhaa tunne, ei uuttakaan ymmärrä": Helsingin Ratsupoliisin toiminnan kehittäminen (2020), Aukio, Sampsa: "Rauhaa ja solidaarisuutta julistamassa ja sitten ajetaan yli": opas Ratsupoliisin joukkojenhallintatähtäimien (2019) sekä Miettinen, Hilla: Hevoskuljetukset maantieliikenteessä. Opas poliisille sekä hevoskuljetuksen kuljettajalle (2017). Poliisihevosen valintaan tai koulutukseen liittyviä töitä ei ole aikaisemmin tehty Poliisiammattikorkeakoulussa. Kokemukseni perusteella tietotaito hevosista poliisien keskuudessa ei ole kovin laajaa, joten työn tavoitteena on pyrkiä lisäämään tietoa tämän aihealueen osalta.

1.1 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää millainen prosessi uuden hevosen ostaminen Helsingin poliisilaitokselle on, ja mitä valintaprosessissa tulee ottaa huomioon, jotta lopputulos olisi toivotunlainen. Lähtökohtaisesti hevonen on saaliseläin, joka ei perusluonteeltaan sovellu siihen, mitä siltä poliisin työssä vaaditaan. Siksi tässä työssä selvitetään miten hankintaprosessi lähtee liikkeelle, ja miten tarjottuja hevosia lähdetään karsimaan, jotta päästään kokeilemaan soveltuvatko ne poliisihevosiksi. Työssä selvitetään valintaprosessin poissulkevat kriteerit, sekä mitä siedätysharjoituksia hevosen tulee koeajalla läpäistä, jotta kaupat siitä voidaan lopulta tehdä. Työssä esitellään ensin ratsupoliisin ja poliisihevosen työtä, sekä nykyisiä poliisihevosia, jotta lukija saisi mahdollisimman kattavan ymmärryksen siitä, mitä uudelta hevoselta vaaditaan.

Aihe on ajankohtainen, sillä Helsingin poliisilaitokselle on tarkoitus hankkia vuoden 2022 aikana uusi poliisihevonen eläköityvän hevosen tilalle. Lopuksi tässä työssä verrataan poliisihevosen valintaprosessia harrastekäyttöön hankittavan ratsun valintaprosessiin. Tavoitteena on, että tällä työllä saadaan tuotettua relevanttia tietoa poliisihevosista, niiden valinnasta ja koulutuksesta sekä ratsupoliisin toiminnasta yleisesti.

Tutkimuskysymykset tässä opinnäytetyössä ovat:

1. Millainen on poliisihevosen valintaprosessi?
2. Millaiset ovat valintakriteerit ja miten valintakriteerit näytetään täytyneeksi?
3. Mitä siedätysharjoituksia koeajalla hevoselle tehdään?
4. Miten poliisihevosen ostopäätös syntyy?

Tutkimuskysymyksiin pyrin hakemaan tässä työssä mahdollisimman laajan näkökulman, joka tukee niitä tietoja, joita itselläni oli aiheesta jo entuudestaan. Tutkimukseen on haettu tutkimuslupa Helsingin poliisilaitokselta. Tutkimusluvan hyväksymisen jälkeen olen ollut yhteydessä yhteen haastateltavaan, ja hän on suostunut haastatteluun, sekä välittänyt tiedon haastattelusta myös muille yksikössä työskenteleville henkilöille. Haastateltavan suostumus perustui vapaaehtoisuuteen.

1.2 Tutkimuksen toteutus

Valitsin opinnäytetyön aiheen, koska se kiinnostaa minua ja kyseisestä aiheesta ei ole aiemmin Poliisiammattikorkeakoulussa kirjoitettu opinnäytetyötä. Opinnäytetyö alkoi opinnäytetyösuunnitelman laatimisella. Pyrin etsimään mahdollisimman paljon aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, mutta aiheen ollessa melko erityinen, tähän aiheeseen soveltuvaa luotettavaa ja täsmällistä lähdekirjallisuutta löytyi varsin rajallinen määrä. Viitekehys tässä työssä pohjautuu siten osin lähdekirjallisuuteen, osin teemahaastatteluun, ja osin omaan tietotaitooni aihealueesta, joka on kertynyt koulutuksen, kokemuksen ja työn kautta.

Tämä opinnäytetyö on toteutettu kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena, jonka aineiston hankintamenetelmänä on käytetty teemahaastattelua. Tietoa kerättiin teemahaastattelulla, johon valikoitui Helsingin Ratsupoliisissa työskentelevä henkilö. Haastateltava valikoitui työnsä ja virkansa puolesta siten, että hänellä on mahdollisimman laaja tietämys aiheesta. Haastateltavan henkilön pitkä työura lisäsi haastattelun luotettavuutta lähdeaineistona.

Haastatteluja varten laadittu teemahaastattelurunko (Liite 1.) lähetettiin etukäteen sähköpostitse luettavaksi. Haastattelupäivänä oli tarkoitus haastatella useampaa konstaapelia, mutta sairaspotilaiden vuoksi haastateltavien määrä jäi yhteen henkilöön. Koen silti, että haastattelun luotettavuus ei vaarantunut, vaikka haastateltavia ei ollut useampia, sillä haastattelusta saatua tietoa tuetaan muista lähteistä saadulla tiedolla tässä työssä. Näin ollen haastattelu ja kirjallisuus tukevat toisiaan. Haastatteluun valmistautuessa minulle kävi ilmi, että varsinkin tällä hetkellä käytössä olevista hevosista ja niiden varusteista ollaan kiinnostuneita, eikä näistä aiempaa esittelyä ole tehty. Näitä aiheita sivutaan tässä opinnäytetyössä.

1.2.1 Laadullinen tutkimus

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus pyrkii vastaamaan kysymykseen: ”Mistä tässä on kyse?” eli tutkittavaa ilmiötä tai siihen vaikuttavia tekijöitä ei tunneta (Kananen 2019, 26). Laadullisessa tutkimuksessa pyritään kuvaamaan ilmiötä tai tapahtumaa, ymmärtämään yksittäistä toimintaa tai antamaan tulkintaa jollekin ilmiölle. Tutkimuksessa ei pyritä tilastollisiin yleistyksiin vaan tutkitaan yksittäistä tapausta. Yksittäisestä tapauksesta pyritään saamaan tietoa irti niin paljon kuin mahdollista, eli tapausta käsitellään perusteellisesti. Laadullisessa tutkimuksessa työn pohjana on tutkimuksen viitekehys eli teoriaosuus, jossa kuvataan tutkimuksen keskeisiä käsitteitä ja niiden välisiä suhteita. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 179.) Tässä työssä viitekehyyksenä kuvataan ratsupoliisin ja poliisihevosen määritelmä sekä hevosen käyttäytymiseen, koulutukseen ja ostoprosessiin liittyvää teoriaa.

Laadulliselle tutkimukselle tyypillisiä piirteitä ovat seuraavat: tutkimus tapahtuu aidossa ympäristössä, aineistoa kerätään tutkittavilta vuorovaikutussuhteessa ja tutkijana on toimija, joka kerää aineistoa. Tutkimustieto on monilähteistä ja aineiston analyysi on käytännöstä teoriaan tapahtuvaa, palautuvaa ja vuorovaikutteista. Tutkimuksessa huomio on tutkittavien näkökulmassa, merkityksissä ja näkemyksissä. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on kokonaisvaltainen ymmärtäminen tutkittavasta asiasta. (Kananen 2017, 34.)

Laadullisen aineiston analyysi tapahtuu samanaikaisesti aineistonkeruun kanssa. Tämä sen vuoksi, että ennen tutkimusta on mahdotonta etukäteen määrittellä, paljonko tarvittavaa aineistoa tarvitaan tai mistä sitä kerätään. Aineistoa tulee kerätä niin kauan ja paljon, että tutkimusongelma saadaan ratkaistua. (Kananen 2017, 88.) Tähän tutkimukseen on kerätty aineistoa jalkautumalla ratsupoliisin työpisteelle Ruskeasuolle. Haastattelusta saatua aineistoa on analysoitu, ja tämän jälkeen kerätty lisää aineistoa, jotta tutkimuskysymyksiin on saatu kokonaisvaltainen kuva.

Laadullisessa tutkimuksessa tutkitaan prosesseja, joihin ei päästä käsiksi määrällisen tutkimuksen tapaan tilastollisin keinoin. Laadullisessa tutkimuksessa tiedonkeruumetodeja ovat haastattelu, kysely, havainnointi ja erilaisista dokumenteista koottu tieto. Kyseisiä menetelmiä voidaan käyttää myös yhdisteltynä. Haastattelu on näistä tiedonkeruumetodeista yleisin. Haastattelut voidaan luokitella osallistujamäärän mukaan yksilö- tai ryhmähaastatteluiksi ja kysymystyyppin mukaan lomake-, teema-, ja syvähaastatteluksi. Näistä käytetyin on teemahaastattelu. (Kananen 2017, 36, 82.)

1.2.2 Teemahaastattelu

Haastattelu ja sen tuoma vuorovaikutus on osa tiedon tuottamisen prosessia. Haastattelu itsessään on haastattelijan ja haastateltavan käymää keskustelua sekä vuorovaikutusta, eli voidaan ajatella, että haastattelu ja sen tulokset syntyvät yhteistyönä osallistujien kesken. (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 10–13.) Haastattelun etuna on, että se on joustavaa ja haastattelijalla on mahdollisuus toistaa kysymyksiä, oikaista väärinkäsityksiä ja selventää haluttuja asioita. Haastattelussa tärkeintä on saada mahdollisimman paljon tietoa halutusta asiasta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 87.)

Tutkimusasetelma tässä opinnäytetyössä on melko vapaa, jonka vuoksi aineiston hankinnan menetelmänä on luontevaa käyttää haastattelua. Tässä työssä haastattelumuodoksi on valittu teemahaastattelu eli puolistrukturoitu haastattelu. Teemahaastattelussa edetään keskeisten etukäteen valittujen teemojen mukaan ja niihin liittyvien tarkentavien kysymysten varassa. Teemahaastattelun toteutus vaihtelee lähes avoimesta haastattelusta aina strukturoidusti etenevään haastatteluun. Tämän työn osalta haastattelu on ollut melko avoin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 87.)

Teemahaastattelulla pyritään löytämään merkityksellisiä vastauksia, jotka pohjautuvat tutkimuksen teoreettiseen viitekehykseen (Tuomi & Sarajärvi 2018, 87). Haastattelulla on siis tietty päämäärä, johon pyritään. Haastattelijalla on intressi saada vastauksia, jonka vuoksi hän esittää kysymyksiä, kannustaa vastaamaan, ohjaa keskustelua ja johdattaa sitä valittuihin teemoihin. Tärkeää on, että haastattelija on näkökulmaa valitessaan ollut tietoinen, että hänen kysymyksensä saattavat ohjata tai johdattaa haastateltavan vastauksia. Kysymyksiä asetellessa on hyvä pitää mielessä, mitkä tutkimuksen tutkimuskysymykset ovat. (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 10–13.)

Haastateltavana tulee mielellään olla henkilö, joka tietää tutkittavasta aiheesta mahdollisimman paljon, tai hänellä on kokemusta asiasta (Kananen 2019, 30). Tätä työtä varten haastateltavana on ollut vanhempi konstaapeli Helsingin poliisilaitoksen ratsupoliisiyksiköstä, jolla on pitkä työkokemus ja tietotaito tutkittavasta asiasta. Minulla puolestaan on haastattelijan roolissa pitkä kokemus ja koulutus hevosalalta, joka auttaa ymmärtämään työssä käsiteltävää aihetta. Näin ollen hevosiin sekä ratsastukseen liittyvä kommunikointi on ollut helppoa haastateltavan kanssa. Vaikka käsiteltävät asiat ovat minulle tuttuja, en kuitenkaan haastattelussa pitänyt asioita itsestäänselvytenä. Esitin haastattelussa kysymyksiä, joihin saatoinkin kuvitella jo tietäväni vastaukset.

2 RATSUPOLIISI JA POLIISIHEVONEN

2.1 Helsingin Ratsupoliisi

Helsingin Ratsupoliisitoiminta on alkanut vuonna 1882, jolloin Helsingin poliisilaitokselle hankittiin neljä hevosta ja ratsupoliisin virkaan palkattiin kaksitoista konstaapelia. Silloin ratsupoliisien ensisijaisena tehtävänä oli paikata lisääntyneitä järjestyksenpidon tarvetta, joka oli seurausta Helsingin kaupungin pitkään jatkuneesta kasvusta. Ennen moottoriajoneuvojen aikakautta hevonen on ollut poliisille luonteva kulkuväline, sillä ratsain poliisi pystyi valvomaan paljon suurempia alueita kuin jalan. (Lehkonen & Hietaniemi 1983, 10–12.)

Vuonna 1905 ratsupoliiseja Helsingissä oli kahdeksantoista, mutta vuonna 1906 määrää kasvatettiin kahdeksaankymmeneen poliittisten levottomuuksien myötä. Tämä vaati myös tilauudistusta, joten poliisikamarin pihalle rakennettiin talli ja väliaikainen maneesi. Osaston toiminta oli tuolloin vilkasta. Yhteisiä ratsastusharjoituksia järjestettiin useita kertoja viikossa, ja osaston käyttöön hankitut nuoret hevoset koulutettiin itse. Vuonna 1940 ratsupoliisi siirtyi turvallisuusyöstä poliisikamarilta Ruskeasuolle, jossa toiminta jatkuu edelleen. (Lehkonen & Hietaniemi 1983, 14, 46.)

Hevosten määrä on vaihdellut vuodesta 1906 vuoteen 1950 30 ja 80 hevosen väliltä heijastellen sen hetken yhteiskunnan tilaa, sekä poliittisia levottomuuksia. Autojen määrän kasvu on myös vaikuttanut ratsupoliisien toimintaan. 1960-luvulla autoistuminen ja sisäpoliittisen tilanteen muuttuminen vaikuttivat siihen, että hevosten määrää alettiin vähentämään 1970-luvulla Helsingissä. (Von Essen 2003, 93–95.) 1990-luvulla hevosia oli kuusitoista ja 2010-luvulla hevosten lukumäärä on vakiintunut kymmeneen. Tänä päivänä Helsingin Ratsupoliisissa työskentelee kymmenen poliisia, joista yksi on ylikonstaapeli, ja loput vanhempia konstaapeleja. (Helsingin Ratsupoliisi 2021.)

Ratsupoliisitoimintaa on ollut myös muualla Suomessa Helsingin lisäksi. Näitä kaupunkeja ovat olleet Tampere, Vaasa, Kotka, Pori ja Turku, mutta toiminta niissä kaikissa on jo lakkautettu. (Von Essen 2003, 43–45.) Viimeisimpänä ratsupoliisitoimintaa Helsingin lisäksi on ollut Turussa, jossa yksikön toiminta ajettiin alas vuonna 2016 (Helsingin Ratsupoliisi 2021).

2.2 Ratsupoliisi

Ratsupoliisiin virkaa hakevan vanhemman konstaapelin on täytettävä yleiset ja erityiset vaatimukset. Kelpoisuusvaatimuksena on valtion virkamieslain (750/1994) mukaan oltava 18 vuotta täyttänyt Suomen kansalainen. Poliisin hallinnossa annetun asetuksen (158/1996) mukaan hakijalla tulee olla suoritettuna poliisialan ammattikorkeakoulututkinto, poliisin perustutkinto tai poliisimiehistön virkatutkinto. Hakijan suostumuksella hänestä voidaan tehdä ennen virkaan nimitystä henkilöturvallisuus selvitys turvallisuus selvityslain 726/2014 mukaisesti. Hakijan tulee osoittaa kielitaito valtioneuvoston antaman ruotsin ja suomen kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa asetuksessa 481/2003 mainitulla tavalla. Avoimista poliisiviroista ilmoitetaan Valtiolle.fi -internetsivuilla.

Ratsupoliisiin töihin hakeutuvalla ei tarvitse olla entuudestaan ratsastustaitoa tai hevosen käsittelytaitoa, vaan ryhmään tuleva uusi henkilö perehdytetään tehtäviin (Yle, 2015). Hevosten kanssa tekeminen vaatii kuitenkin rauhallisuutta, sillä hevoset vaistoavat ratsastajan pelon, jäykkyyden tai stressin. Ratsupoliisin työ vaatii myös säänkestävyyttä, sillä työ on ulkotyötä ja sitä tehdään säässä kuin säässä.

Ratsupoliisin tehtävät poliisihevosen kanssa voidaan jakaa kolmeen osaan. Ensimmäinen eli perustehtävä on järjestyksen valvonta ja hallinta. Järjestyksenvalvontaa suoritetaan partioimalla Helsingin keskustassa ja sen lähetyvillä. Partiointia suoritetaan kahden, kolmen tai neljän ratsukon partioissa. Ratsupoliisi valvoo kenttäpoliisin tavoin yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä liikennettä. Ratsupoliisit kuuntelevat myös hätäkeskuksen antamia tehtäviä, ja mahdollisuuksien mukaan auttavat esimerkiksi kadonneen henkilön etsinnässä. (Rautio 2018.)

Toinen ratsupoliisin tehtävä on joukkojenhallinta. Joukkojenhallinnalla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla pyritään pitämään esimerkiksi mielenilmaukset ja -osoitukset hallinnassa ja huolehditaan yleisen turvallisuuden ja järjestyksen säilyttämisestä. Ihmisjoukkoja voidaan jakaa pienempiin osiin hevosten avulla. Hevosten läsnäolo rauhoittaa tunnelmaa, ja hevosen selässä poliisi näkee paljon pidemmälle ja paremmin, kuin ollessaan maan tasalla. (Von Essen 2003, 58, 134.)

Kolmas tehtävä on PR-tehtävät ja ennaltaehkäisevä toiminta. Hevonen herättää ihmisissä positiivisia tunteita ja rauhoittaa läsnäolollaan. Kaupungilla partioidessa ratsukot ovat päivittäin tekemisissä ihmisten kanssa ja ovat saaneet paljon myönteistä palautetta kansalaisilta. Helsingin Ratsupoliisissa Ruskeasuon talleilla käy vierailijaryhmiä, ja ratsupoliisi vierailee mahdollisuuksien mukaan edustus-tehtävissä. Tapahtumiin hevoset tuovat näyttävyyttä ja juhlavuutta. (Von Essen 2003, 134–135.) Näistä esimerkkinä Helsingissä kesäperjantaisin järjestettävä vartionvaihtoparaati, Helsinki Horse Show ja muut alan tapahtumat ja messut. Tämän lisäksi ratsupoliisi osallistuu lukuisiin yleisötapahtumiin vuoden aikana. Helsingin Ratsupoliisi on aktiivinen sosiaalisessa mediassa. Facebookissa Helsingin Ratsupoliisilla on 27 tuhatta seuraajaa ja Instagramissa 19,7 tuhatta seuraajaa. (Helsingin Ratsupoliisi 2021.)

Ratsupoliisin työvuorot suunnitellaan kolmen viikon jaksoissa, joihin kuuluu aamu- sekä iltavuoroja. Ajallisesti työvuorot sijoittuvat aamukahdeksan ja yö kahden välille. Talvisin toiminta keskittyy enemmän ratsastajan omien sekä hevosten taitojen kehittämiseen. Talviaikana työpäivään kuuluu hevosten liikutusta maneesissa, hevosten sekä omien varusteiden huoltoa ja yksi kahden – kolmen tunnin partiokierros. Kesäisin partiokierroksia on kaksi joka vuorossa. Pääsääntöisesti liikkeellä ollaan yhden tai kahden partion voimin. Perjantai- ja lauantai-iltaisin vuoroissa suunnataan aina Helsingin keskustaan tekemään järjestyksenvalvontaa. Kesäisin tapahtumia on enemmän kuin talvella, ja työvuorot pyritään suunnittelemaan näiden ympärille. Kolmen viikon jaksoon tulee yhteisharjoituspäiviä neljä, jolloin maneesissa tai kentällä tehdään siedätysharjoituksia. (Helsingin Ratsupoliisi 2021.)

Tapahtumiin liikutaan hevosautolla ja paikalla ollaan sen aikaa, kun tapahtuma vaatii. Yleisiä tapahtumia, joihin ratsupoliisi osallistuu, ovat mielenosoitukset, jalkapallo-ottelut, koulujen päättäjäiset sekä itsenäisyyspäivä. Esimerkiksi jalkapallo-otteluissa ratsupoliisit ajoittavat partioinnin ottelun alkuun ja loppuun. Ottelun välissä hevoset laitetaan hevosautoon hetkeksi lepäämään. Ratsupoliisin työhön kuuluu myös ilman hevosia suoritettavia työtehtäviä kuten neuvontapalveluita sekä valtion vierailuissa jalkamiehenä toimiminen. (Helsingin Ratsupoliisi 2021.)

2.3 Poliisihevonen

Suomessa poliisihevosia on tällä hetkellä ainoastaan Helsingin poliisilaitoksella. Hevoset asuvat Ruskeasuon tallilla ja niistä huolehtii ulkopuolinen talliyrittäjä, joka vastaa hevosten päivittäisestä ruokinnasta, tarhauksesta ja karsinoiden siivoamisesta. (Haastattelu 11.1.2022.) Hevoset ja niiden hankintaprosessi on esitelty myöhempanä tässä työssä luvussa 4.2.

Poliisihevosen tulee olla luonteeltaan rohkea ja rauhallinen. Ratsastaessa sen tulee olla kuuliainen sekä totella ratsastajan apuja. Rodulla ja värillä ei ole väliä, mutta kooltaan poliisihevosen tulisi olla yli 170 senttimetriä. Tämä rajaakin osan roduista pois niiden pienen koon vuoksi. Poliisihevosen tulee olla peruskoulutettu ratsuksi, ja iältään noin 8–12-vuotias. Tällä hetkellä kaikki poliisihevoset ovat ruunia, mutta aikaisemmin käytössä on ollut myös tammoja ja oreja. (Von Essen 2003, 96–98.) Ratsupoliisissa on kuitenkin todettu, että kaikkien hevosten on parasta olla samaa sukupuolta niiden tarhatessa laumassa sekä tehdessä töitä yhdessä. Tamma saattaa olla kiima-aikana hankalakäytöksinen ja orilla hormonitoiminta ohjaa liikaa sen käytöstä, joten niiden pito vaatii erityisjärjestelyjä. (Haastattelu 11.1.2022.)

Poliisihevoset liikkuvat kuusi kertaa viikossa, joista neljä on kaupungilla poliisitehtävissä ja kaksi normaalia ratsastusta maneesissa tai kentällä. Yksi päivä viikossa on täysin vapaa, jolloin hevoset saavat viettää koko päivän ulkotarhassa lepäillen. Partioinnin lisäksi poliisihevosten työhön kuuluvat erilaiset yleisötapahtumat. Kesäisin poliisihevoset viettävät kahden viikon laidunloman Haltialan tilalla. (Helsingin Ratsupoliisi 2021.)

Poliisihevosen varusteet ovat hyvin pitkälti normaalit ratsastusvarusteet, joihin kuuluu suojat, satula, sininen satulahuopa ja suitset. Lisäksi satulan eteen kiinnitetään satulalaukku, johon ratsastaja saa mukaan omia henkilökohtaisia tavaroita. Voimankäyttövälineitä varten satulalaukussa on kiinnityspaikka teleskooppipatukalle ja laukun sisälle mahtuu OC-kaasu. Joukkojenhallintatehtäville normaali-varustuksen lisäksi hevosille kiinnitetään nenäsuoja sekä silmille visiiri. Pimeään aikaan hevosilla käytetään jalkoihin kiinnitettäviä heijastimia sekä heijastinloimea. (Haastattelu 11.1.2022.)

Ratsastajalla on myös hyvin pitkälti normaalit ratsastusvarusteet yllään eli ratsastussaappaat, tummansiniset ratsastushousut, hanskat sekä kypärä. Näiden lisäksi varusteisiin kuuluu varustevyö voimankäyttövälineineen sekä heijastinliivi. Reilun vuoden ajan ratsupoliisit ovat käyttäneet paukkuturvalliiviä, joka ratsastajan pudotessa suojaa ratsastajaa täyttymällä ilmalla. Uuden tieliikennelain mukaan ratsulla tulee olla pimeällä ja hämärällä liikkeessä eteen näytettävä valkoinen tai vaaleankeltainen valo ja taakse punainen valo. Ratsupoliiseilla tätä varten on kypärän ympärille kiinnitettävä valopanta, jossa edessä on valkoinen valo ja kypärän takana punainen valo. Talvella kylmää vastaan suojaudutaan talvivaatteilla, sekä paristoilla lämpenevillä kengillä sekä hanskoilla. (Haastattelu 11.1.2022.)

Joukkojenhallintakeikoilla ratsastajalla on päällään musta haalari, paukkuturvaliivi sekä musta kypärä, johon on kiinnitetty aktiivikuulosuojaimet. Paraativaatteissa ratsastajalla on päällään valkoinen paita ja vierailutakki, sekä päässä kypärä tai koppelakki. Hevosille paraatiin laitetaan valkoinen rintaremmi sekä jalkoihin valkoiset suojat. Kuvassa 1 ratsupoliisi on työtehtävällä Helsingin keskustassa vartiovaihtoparaatikulkueessa paraativarustuksessa. (Haastattelu 11.1.2022.)

Kuva 1. Ratsupoliisi ja paraativarusteet (Helsingin Ratsupoliisin Instagram-tili)

3 HEVOSEN OSTAMINEN JA KOULUTTAMINEN

3.1 Hevosen käyttäytyminen

Hevonen on suuri, voimakas ja reaktioltaan nopea liikkumaan luotu laumaeläin, joka oppi asioita nopeasti. Hevosella on ihmistä parempi kuulo ja hajuaisti, ja saaliseläimenä se tulkitsee aisteja eri lailla kuin ihminen. Hevosen käyttäytymistä ohjaavat vaistot ja aistit. Vaaran kohdatessa hevonen ensisijaisesti pakenee ja mikäli pakeneminen ei ole mahdollista, voi hevonen puolustautua myös

puremalla tai potkimalla. Hevosissa on kuitenkin paljon eroja käsiteltävyydessä ja kuinka ne reagoivat pelottaviin asioihin. Toiset hevoset ovat rauhallisia eivätkä reagoi ulkopuolisiin ärsykkeisiin niin voimakkaasti kuin toiset. (Goodwin 2007.)

Hevonen on luonnostaan utelias ja sosiaalinen eläin. Jokaisella hevosella on oma luonne, taipumus reagoida ja käyttäytyä. Luonne on osa hevosen persoonallisuutta. Uteliaisuus, rohkeus ja pelokkuus ovat osa synnynnäisiä ominaisuuksia, joihin myös rotu, sukupuoli ja sukulinja vaikuttavat. Hevosissa on paljon yksilöllisiä eroja, kuinka ne reagoivat stressiin ja jännitykseen ja millaisella voimakkuudella. Myös hevosen käyttö muokkaa sen persoonallisuutta ja tapaa reagoida asioihin. (Eläinten hyvinvointikeskus EHK, 2020.)

3.2 Hevosen kouluttaminen

Hevosen käsittely ja sen kouluttaminen aloitettava jo varsasta, jotta se osaisi toimia ihmisen kanssa ja kasvaisi helposti käsiteltäväksi ja ihmiseen luottavaiseksi eläimeksi. Hevosen kohtelu varsasta lähtien vaikuttaa merkittävästi hevosen luonteeseen. Hevosen kanssa harjoitellessa oppimisen edellytyksenä on keksiä, mikä motivoi eläintä. Hevosta tulisi kouluttaa sen omilla ehdoilla, mutta kuitenkin ihmisen päämäärien mukaan. (Hevoseni 2015.)

Terve ja normaalisti fyysisesti kehittynyt varsa ajo-opetetaan tavallisesti syksyllä, kun varsa on 1,5 vuotta vanha. Varsaa voidaan myös juoksuuttaa ja irtohypyttää. Ratsastukseen varsa opetetaan noin 3-vuotiaana. Kyse on nimenomaan varsan koulutuksesta, joka on toistoihin perustuvaa, uusien asioiden opettelu, johon kouluttajalta vaaditaan kärsivällisyyttä. Työskentely tulisi olla noin kolme- neljä kertaa viikossa lyhyitä 15–20 minuutin pätkiä.

Hevosten kouluttajan on pidettävä mielessään, että hevonen on saalis- ja laumaeläin ja saaliseläimet ovat pelokkaita, joka haittaa niiden oppimiskykyä. Asioiden ja tilanteiden pelon poisoppiminen on mahdollista. Pelko saattaa kuitenkin palata, kun ympäristö vaihtuu, jolloin saman asian voi joutua opettamaan uudelleen uudessa paikassa. Tämä vaatii kouluttajalta taitoa ja kärsivällisyyttä, jotta negatiivinen tilanne saadaan käännettyä positiiviseksi. Eläinsuojelulaki velvoittaa omistajan huolehtimaan hevosen päivittäisestä liikunnasta ja kieltää liiallisen rasittamisen. (Waran, McGreecy & Casey 2007.)

3.3 Hevosen ostaminen

Lainsäädännössä hevoskauppa rinnastetaan irtaimen tavaran kauppaan. Kuitenkin kyseessä on elävä eläin, jolloin hevoskauppa on käytännössä hyvin eri asia, kuin koneen ostaminen. Hevoskaupassa hevonen myydään siinä kunnossa, kuin se kauppahetkellä on ja ostajan tulee tutustua hevoseen huolellisesti ennen kaupantekoa. Ostajan ja myyjän olisi hyvä pitää mielessään, että täysin ehjää ja täydellistä hevosta ei ole olemassakaan. Hevosia myydään internetissä esimerkiksi Hevostalli.net, Ratsut.fi, Facebook ja Tori.fi foorumeilla. Lisäksi järjestetään hevoshuutokauppoja ja osa hevosista myydään ”puskaradion” kautta. Varsinkin nykypäivänä sosiaalista mediaa käytetään hyödyksi hevosta myydessä tai ostaessa. Koulutettu, rauhallinen, terve, 8–15-vuotias ratsuhevonen maksaa 4000 eurosta ylöspäin. (Hevoseni 2015.)

Ennen hevosen etsimisen aloittamista tulee miettiä tarkkaan millaiseen käyttötarkoitukseen hevonen ollaan hankkimassa, ja kuinka paljon rahaa on valmis käyttämään. Hevosen hankintapäätöksen tulee olla tarkkaan mietitty, ja sen on perustuttava tietoon. Hevosta ei saa hankkia hetken mielijohteesta. Hevosen tulee olla koulutustasoltaan, rakenteeltaan ja luonteeltaan sellainen, että se soveltuu siihen käyttötarkoitukseen, johon se on hankittu. Ostotilanteessa tuleva käyttötarkoitus tulee pitää kirkkaana mielessä, jotta virheostoilta vältyttäisiin. Sopimattoman hevosen ylläpito maksaa ihan yhtä paljon kuin sopivan. (Hevoseni 2015.)

Soveltuvuuden lisäksi tulee huomioida, että hevosen tulee olla perusterve. Eläinlääkärin tarkastus ei ole pakollinen, mutta erittäin suositeltava. Tarkastus on hyvä tapa varmistua hevosen terveydestä ja sopivuudesta suunniteltuun käyttötarkoitukseen. Tämä on sekä myyjän että ostajan etu. Ostotarkastuksen hinta vaihtelee, mutta on kuitenkin pieni investointi verrattuna siihen taloudelliseen menetykseen, joka seuraa yllättävien vikojen hoitamisesta. (Suomen Hevosnomistajien Keskusliitto ry 2021.)

Ennen hankintaa on myös varmistuttava siitä, että hevoselle on olemassa tallipaikka. Hevosta ei voi pitää missä tahansa olosuhteissa, vaan tästä on säädetty valtionneuvoston asetuksessa hevosten suojelusta. Asetuksessa on säädetty eläinsuojeluvaatimuksista, joita on noudatettava hevosen pidossa. Täysihoitopaikka ratsastustallilla maksaa kuukaudessa pääkaupunkiseudulla noin 700–900 euroa. Tähän kuuluu yleensä karsinapaikan lisäksi heinä- sekä väkirehut, juomavesi, karsinan puhdistus päivittäin, sekä tarhaus. Omistaja vastaa itse hevosen liikuttamisesta, muusta hoitamisesta sekä varusteista, ellei näistä ole erikseen sovittu. Asiasta tulee tehdä aina kirjallinen hoitosopimus, jossa kaikki sovitut asiat on lueteltu tarkkaan. (Suomen Hevosnomistajien Keskusliitto ry 2021.)

Ennen kauppoja tulee huolehtia, että hevosella on olemassa hevospassi eli tunnistusasiakirja, josta ilmenee hevosen yksilöllinen rekisterinumero, hevosen rotu, sukupuoli, väri ja tuntomerkit. Suomen

Hippos myöntää hevospassin kaikille Hippokseen ensirekisteröitävillä varsoille. Lisäksi tulee varmistua, että myyjällä on oikeus myydä kyseinen hevonen ja allekirjoittaa asiakirjat. Omistustiedot voi tarkistaa Heppa-järjestelmästä. (Suomen Hippos ry 2022.)

Hevoskaupassa tärkein asiakirja on kirjallinen kauppakirja. Kauppakirjalla osoitetaan, mitä ostohetkellä kaupan kohteesta eli hevosesta on sovittu. Näitä asioita ovat myyjän ja ostajan tiedot, hevosen yksilöinti ja käyttötarkoitus, sovittu kauppahinta ja sen suorittaminen, hevosen siirtyminen fyysisesti myyjältä ostajalle, sekä vastuukysymykset. Omistusoikeus ja vastuu hevosesta siirtyvät uudelle omistajalle, kun hevonen on maksettu, ellei muusta ole sovittu kauppakirjassa. Hevoskaupassa ei yleensä suositella osamaksukauppaa tai koeaikaa, sillä ne ovat riskialttiita ja aiheuttavat useasti risitiriitilanteita vastuukysymyksissä. Hyvin laaditulla kauppakirjalla pystytään välttämään ongelmatilanteet, jotka monesti kaupan jälkeen koskevat hevosen terveydentilaa tai käyttötarkoitusta. Kaupan jälkeen omistajan vaihdoksesta tulee tehdä omistajanvaihdosilmoitus Suomen Hippokseen. (Hevoseni 2015.)

4 POLIISIHEVOSEN VALINTAPROSESSI

4.1 Historiaa valintaprosessista

Poliisihevosten lukumäärä on 1800-luvun ja 1940-luvun välillä vaihdellut hyvin paljon. Määrät ovat heijastaneet yhteiskunnan tilaa. Levottomuuksien aikana hevospopulaatiota pyrittiin nostamaan ja enimmillään poliisihevosia on ollut noin kahdeksankymmentä. 1940-luvulla ratsupoliisissa ryhdyttiin itse kasvattamaan poliisihevosia. Hevoskasvatus oli ainoa keino, jolla hevospopulaatiota pystyttiin pitämään tarpeeksi suurena, sillä ratsuosasto ei saanut varoja uusien hevosten hankintaan. Vuosina 1946–1972 syntyi yhteensä 48 varsaa. Viimeinen poliisitallin kasvatti syntyi vuonna 1974, ja tämän jälkeen oma kasvatus lopetettiin. Mikäli määrärahoja olisi ollut aiemmin käytettävissä, olisi uusien hevosten ostoa ollut ehdottomasti taloudellisempaa kuin oma kasvatus. (Von Essen 2003, 94–95.)

Poliisihevosten määrä alkoi tasaisesti vähenemään 1970-luvun lopulla. Hevosia päätettiin laittaa samaan aikaan useampi pois, tarkoituksena nuorentaa kalustoa. Vuonna 1990 ratsupoliisissa hevosia oli jäljellä enää 16. Määrän laskuun vaikuttavia tekijöitä oli autojen yleistyminen, sekä sisäpoliittisen tilanteen muuttuminen. (Von Essen 2003, 95.) Tällä hetkellä ratsupoliisin käytössä on kymmenen hevosta. Määrä on vakiintunut kymmeneen 2010-luvulla. (Haastattelu 11.1.2022.)

Vielä 1980–1990 luvun taitteessa poliisihevosten koeratsastus suoritettiin siten, että tarjottuja hevosia käytiin koeratsastamassa ajatuksella ”kuinka korkealle tämä hyppää” ja säikähtääkö hevonen,

kun roskapöntön kantta nostetaan. Ostopäätös jouduttiin tekemään heti, ja koeaika ei ollut mahdollista. Tämän vuoksi poliisihevosmateriaali oli erittäin kirjavaa. Osa hevosista oli todella hyviä, ja osa todella huonoja yksilöitä. Poliisihevosta oli tällöin kuitenkin määrällisesti enemmän, joten joukossa oli varaa pitää myös vähemmän sopivia. Hevosia ei myöskään tuolloin saanut myydä eteenpäin vaan ne tuli viedä teuraaksi. (Haastattelu 11.1.2022.)

Noin 2008 vuodesta lähtien hevosia on saanut myydä eteenpäin, mikäli ne eivät sovellu poliisihevoseksi. Samaan aikaan ostoprosessin alettiin vaatimaan myös koeaika. Tällä vältetään tilanteet, että kahden viikon päästä ostosta huomataan, ettei hevonen sovellu tulevaan käyttötarkoitukseen täysipainoisesti. Pienentyneen hevosmäärän takia, hevoset eivät voi olla sellaisia, että ne soveltuvat vain yhteen käyttötarkoitukseen. Kaikilla hevosilla tulee pystyä lähtemään kaikille tehtäville. (Haastattelu 11.1.2022.)

Uudelle hevoselle annetaan yhdestä kahteen vuoteen aikaa oppia kaikki tehtävät. Jos tämän jälkeen näyttää, ettei hevosella voi mennä kaikille tehtäville, harkitaan tulisiko se myydä. Hankinnat ovat nykyään osuneet melko oikeaan myynti- ja kokeiluvaiheiden myötä, mutta osa hevosista on silti joutunut myymään. (Haastattelu 11.1.2022.)

4.2 Nykyiset poliisihevoset

Tällä hetkellä Helsingin Ratsupoliisissa on kymmenen poliisihevosta, jotka ovat läpäisseet valintaprosessin sekä jatkokoulutuksen, ja ovat osoittautuneet toimiviksi poliisihevoseksi, joilla voi lähteä kaikille työtehtäville. Komisario Dennis Pasterstein kertoo Mäki-Petäjän artikkelissa (2013) että, jokaisella hevosella on oma nimikkoratsastaja, joka tuntee hevosen parhaiten. Poliisi ja ratsu muodostavat yhdessä työparin, jonka täytyy luottaa toisiinsa. Nimikkoratsastajasta huolimatta kaikki ratsupoliisit ratsastavat myös muilla kuin omalla nimikkohevosellaan. Ruskeasuolla käydyssä haastattelussa tuli ilmi, että valintaprosessi on aina vaikea ja vaikka hevosesta tulisi hyvä tunne koeratsastuksessa sekä koeajalla, ei koskaan voi olla täysin varma, osuuko hankinta oikeaan. Seuraavissa kappaleissa esitellyt hevoset toimivat tällä hetkellä poliisihevosina ja ne ovat valokuvattuna kuvassa 2.

Hannes on vuonna 2011 syntynyt torinhevosruuna, joka on toiminut poliisiratsuna vuodesta 2020. Hannes löytyi Helsingin Ratsupoliisin Facebook-ostoilmoituksen kautta. Eräs ratsastuskouluyritystä tarjosi Hannesta poliisihevoseksi, sillä hänen mielestään se saattaisi soveltua kyseiseen työhön hyvin luonteensa vuoksi. Hannes oli tullessaan 6-vuotias eli haettujen kriteerien alarajalla, mutta koeratsastuksen perusteella siihen oltiin tyytyväisiä, sillä se ei pelännyt pressuja tai lippuja. Kolmen viikon koekäyttö ei kuitenkaan vakuuttanut, sillä Hannes oli Ruskeasuolla melko säikky ja peruutteli tehtävissä. Hannes päätettiin kuitenkin ostaa ja se on loppuen lopuksi toiminut hyvin poliisihevosen

tehtävissä. Hannes on raskasrakenteinen, työhevostyyppinen hevonen, jolla ratsastus käy urheilusta. (Haastattelu 11.1.2022.)

Ex boy eli lempinimeltään Esko on 2005 syntynyt Viron urheiluhevოსruuna, joka on toiminut poliisiratsuna vuodesta 2015. Esko löydettiin internetissä julkaistun myynti-ilmoituksen perusteella. Esko oli alun perin Virossa myynnissä, mutta tuli Vironlahdelle Suomeen myyntiin, jossa sitä käytiin koeratsastamassa. Esko on isokokoinen, luonteeltaan kiltti, utelias ja rohkea. Koeratsastus ja koeaika Eskon kanssa sujuivat hyvin, ja näin ollen se päätettiin ostaa poliisihevoseksi. Esko on toiminut poliisin työssä erittäin mallikkaasti ja on yksi parhaista poliisihevosista. (Haastattelu 11.1.2022.)

Portselaw eli eli lempinimeltään Poke on 1999 vuonna syntynyt ruuna, joka on toiminut poliisiratsuna vuodesta 2009. Ennen poliisihevოსuraa Poke oli ratsastuskoulussa tuntihevosenä. Pokea tarjottiin poliisihevoseksi sen ollessa 8-vuotias, koska se oli kooltaan liian iso ratsastuskouluun. Koeratsastuksen jälkeen, Poke kuitenkin palautettiin takaisin omistajalleen, koska se tuntui liian virkeältä ja katseli raitiovaunuja ja lippuja. Parin vuoden päästä tästä ratsupoliisin oltiin hankkimassa uutta hevosta, jolloin Pokea päätettiin kysyä uudestaan. Tällöin Poke ostettiin ilman koeaikaa, sen ollessa 10-vuotias. Poke on toiminut erinomaisesti poliisihevosenä ja sen hankintaan on oltu erittäin tyytyväisiä. Poke on poliisihevosista vanhin ja tarkoitus on, että se jää vuonna 2022 eläkkeelle ja sen tilanne hankitaan uusi poliisihevonen. Vuonna 2019 Poke valittiin Helsingin poliisin kuukauden työntekijäksi. (Haastattelu 11.1.2022.)

Lamanss III eli lempinimeltään Laku on 2004 vuonna syntynyt latvianhevოსruuna, joka on toiminut poliisiratsuna vuodesta 2012 lähtien. Laku oli myynnissä internetissä hevოსmarkkinoilla. Ennen poliisiuraa Laku toimi perheen harrasteratsuna, mutta oli omistajansa mielestä hiukan liian laiska kouluratsastukseen. Koeratsastus ja koeaika menivät Lakun kanssa hyvin ja se on ollut hyvä hankinta. Kaupungilla ollessa Laku saattaa välillä kuumentua, jos se joutuu jännittävään tilanteeseen, mutta yleisesti ottaen sitä on käytetty kaikkiin keikkoihin. (Haastattelu 11.1.2022.)

Ali-Muhammad eli lempinimeltään Ali on 2014 vuonna syntynyt Viron urheiluhevოსruuna, joka on toiminut poliisiratsuna vuodesta 2019 lähtien. Alista saatiin tieto samalta myyjältä, joka oli vinkannut Eskon myynti-ilmoituksesta. Alista oli etukäteen tiedossa, että se on 5-vuotias eli hiukan liian nuori poliisihevoseksi. Alia kuitenkin päätettiin käydä katsomassa Tallinnassa ja koeratsastus vakuutti sitten, se päätettiin ottaa koeratsastukseen. Tullessaan Ali näytti ”röllipeikolta” ja kasvoikin vielä tulonsa jälkeen. Ali on ollut älyttömän hyvä poliisihevonen, jopa yksi parhaista. Esimerkiksi Santahaminan joukkojenhallintaharjoituksissa Ali ei missään tilanteessa ottanut sivuaskelia, vaikka onkin nuori hevonen. (Haastattelu 11.1.2022.)

Equador S eli lempinimeltään Edi on 2009 vuonna syntynyt hollantilainen puoliverinen, joka on toiminut poliisiratsuna vuodesta 2019. Edi toimi ennen poliisiin tehtäviä perheen kilpahevosenä, ja sillä

on hypäty 130 cm esteratoja. Edi on ollut mukana kaikilla keikoilla ja toiminut niissä hyvin, mutta jossain tilanteissa se saattaa hiukan hermoilla ja tepastella paikallaan. Edi tuli samana vuonna poliisiin kuin Ali Facebook-ostoilmoituksen perusteella tarjottuna. Edin koeaika meni sen verran hyvin, että pystyttiin päättelemään sen olevan riittävän hyvä, ja Edi päätettiin ostaa poliisihevoseksi. (Haastattelu 11.1.2022.)

Vuorelan Ice Velvet eli lempinimeltään Ässä on 2012 syntynyt Friisiläisruuna, joka on toiminut poliisiratsuna vuodesta 2020. Ässä tuli Hanneksen kanssa samaan aikaan Facebook-ostoilmoituksen kautta. Ässän entisen omistajan mielestä Ässä sopisi hyvin poliisihevoseksi ja sillä oli tehty jo aikaisemmin kaupungilla kulkueita. Koeratsastus Ässän kanssa meni hyvin ja se päätettiin ottaa koeajalle. Koeajalla Ässä otti pari spurttia, mutta päädyttiin kuitenkin siihen, että se ostetaan poliisihevoseksi. Ässä on ollut itsenäisyyspäivän mielenosoituksissa ja jalkapallo-otteluissa mukana, ja ne ovat menneet hyvin. Tilanteet vaativat kuitenkin sen, että ratsastaja tukee Ässää vaativissa tehtävissä. (Haastattelu 11.1.2022.)

Luigino eli Luigi on 2009 vuonna syntynyt Holstainer ruuna ja on toiminut poliisiratsuna vuodesta 2007 lähtien. Luigin kanssa samaan aikaan kokeilussa oli toinen ruuna, joka oli ollut pommien ja paukkeen keskellä elokuvahevosenä. Kun toisen hevosen koeratsastusjakso läheni loppuaan, tuli ilmi, että oman tallin yksityishevonen on myös myynnissä eli Luigi. Molemmilla hevosilla tehtiin samoja harjoituksia, jonka jälkeen päätettiin tehdä kaupat Luigista. Tämä on ollut yksi ainoista tilanteista, joissa on pystytty valitsemaan kahden samaan aikaan koeajalla olleen hevosen väliltä. (Haastattelu 11.1.2022.)

Kartaago eli lempinimeltään Kassu on 2008 vuonna syntynyt Viron urheiluhevosruuna ja on toiminut poliisiratsuna vuodesta 2015. Ennen poliisihevosuraa Kassu oli eräässä perheessä harrastehevosenä. Kassua tarjottiin edulliseen hintaan ja se päätettiin ottaa koekäyttöön, joka meni hyvin ja tämän perusteella Kassusta tehtiin kaupat. Kassu on kiva ratsastaa, mutta saattaa väillä pelästyä ja tehdä pyörähdysliikkeitä kaupungilla. Kassulla pidettiin alkuun kaupungilla päässä korvahuppua, joka auttoi sitä rauhoittumaan. Kassu tarvitseeikin varman ratsastajan, joka itse on rauhallinen, kun hevonen jännittyy. (Haastattelu 11.1.2022.)

Calvin eli lempinimeltään Kalle on 2005 syntynyt Latvian urheiluhevosruuna ja on toiminut poliisiratsuna vuodesta 2016 lähtien. Calvinista löydettiin myynti-ilmoitus internetistä ja sen perusteella sitä päätettiin käydä koeratsastamassa. Koeratsastus ja koeaika menivät hyvin, ja Calvin on ollut todella hyvä koko poliisihevosuransa ajan. Calvin on jäykkä hevonen ja tarvitsee säännöllistä liikuntaa pysyäkseen vetreänä. Partiomatkoissa Calvin on yksi parhaimmista hevosista. (Haastattelu 11.1.2022.)

Kuva 2. Helsingin poliisilaitoksen poliisihevoskeräilykortit Kuvaaja: Tiina Närhi

4.3 Ostokriteerit ja ostoilmoitus

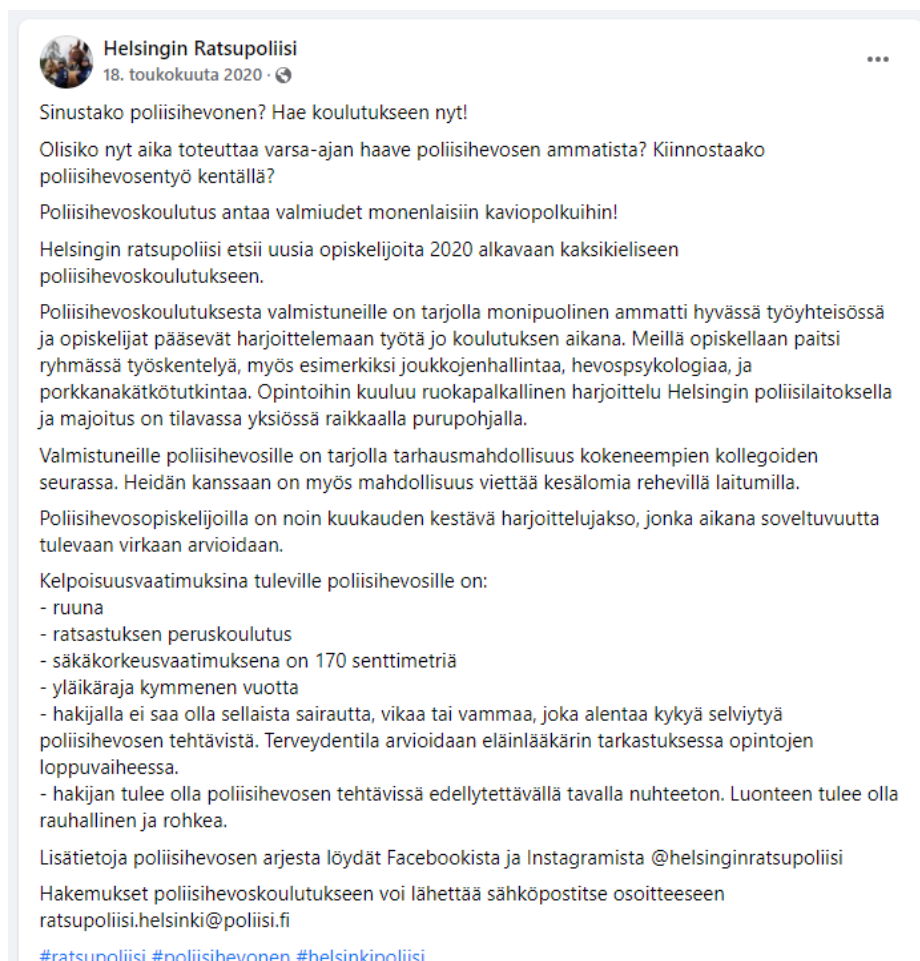
Helsingin Ratsupoliisiin hevosia on hankittu sekä osto- että myynti-ilmoitusten kautta. Omaa kasvatus ei enää ole, vaan ostettavien hevosten tulee olla valmiiksi ratsukoulutettuja. Ratsuhevoson kasvatus on kallista ja se ei ole poliisin toimintaan katsottuna kannattavaa tai järkevää. Peruskriteereinä ostossa on, että hevosen tulee olla fyysisesti terve, yli 170 cm säkäkorkea ruuna, jolla ikää noin 8–10 vuotta. Hevosen tulee olla sosiaalinen ja utelias sekä tulla muiden hevosten kanssa toimeen, sillä töitä tehdään ryhmässä ja hevoset tarhailevat päivittäin laumassa. Hevosen tulee olla peruskoulutettu ratsuksi, mutta sen ei tarvitse osata este- tai kouluratsastusta vaativalla tasolla. Ennen kaikkea hevosen tulee olla luonteeltaan sellainen, että se suhtautuu rennolla asenteella kaupungin hälinään ja vilinä, on kuuliainen ja rauhallinen. Vahvan pakoreaktion omaava hevonen ei sovi poliisihevoseksi. (Haastattelu 11.1.2022.)

Myös hinta määrittelee osan siitä, millaisia hevosia voidaan lähteä koeratsastamaan. Enimmillään poliisihevosesta voidaan maksaa myyjälle noin 9000 euroa, mutta mitä halvemmalla saadaan, sitä parempi. Ostoprosessissa ei kuitenkaan tingitä muista kriteereistä, jonka vuoksi poliisihevosia on ollut välillä vaikea löytää. (Maaseudun Tulevaisuus 2018.)

Joka vuonna anotaan määräraha yhdelle – kahdelle hevoselle. Vuonna 2021 määrärahaa ei käytetty, sillä kaikki hevoset pysyivät terveinä ja tarvetta uudelle ei ollut. Hevosmäärää ei voi kasvattaa yli

kymmenen hevosen, mutta koehevonen voi olla väliaikaisesti yhdestoista hevonen. Jos ostopäätös uudesta tehdään, jostain hevosesta tulee tällöin luopua. Vuonna 2022 on tarkoitus hankkia uusi hevonen, sillä 23-vuotiaan Poken on aika jäädä eläkkeelle. (Haastattelu 11.1.2022.)

Kun määräraha on hyväksytty ja tarve uudelle hevoselle on, aloitetaan kartoittamaan hevosmarkkinoita. Kuten luvussa 3.3 Hevosen ostaminen todettiin, hevosia on myynnissä internetissä esimerkiksi Hevostalli.net, Ratsut.fi, Facebook, Tori.fi foorumeilla. Potentiaalisia ilmoituksia käydään läpi ja näistä ollaan yhteydessä myyjiin. Puhelimessa myyjille esitetään lisäkysymyksiä, mitä ilmoituksesta ei vielä tule selville. Tärkeä kysymys myyjälle on, että ”Soveltuuko hevonen hänen mielestään poliisihevoseksi?” Ihmiset ovat olleet myyntitilanteissa rehellisiä ja puhelimessa todenneet, mikä heidän oma mielipiteensä asiaan on. Myyjä kuitenkin yleensä tuntee myytävän hevosen ja osaa arvioida sen luonnetta ja soveltuvuutta. Puhelimessa myyjälle kerrotaan myös, että ennen ostoa hevonen halutaan 3-4 viikon koeajalle. Helsingin Ratsupoliisi on myös itse julkaissut ostoilmoituksia Facebook-sivuillaan. Varsinkin 2020 vuonna julkaistu humoristinen ostoilmoitus sai laajaa mediahuomiota. Ostoilmoitus on kuvassa 3. (Haastattelu 11.1.2022.)

Helsingin Ratsupoliisi
18. toukokuuta 2020 · 🌐

Sinustako poliisihevonen? Hae koulutukseen nyt!

Olisiko nyt aika toteuttaa varsa-ajan haave poliisihevosen ammatista? Kiinnostaako poliisihevosentyö kentällä?

Poliisihevoskoulutus antaa valmiudet monenlaisiin kaviopolkuihin!

Helsingin ratsupoliisi etsii uusia opiskelijoita 2020 alkavaan kaksikieliseen poliisihevoskoulutukseen.

Poliisihevoskoulutuksesta valmistuneille on tarjolla monipuolinen ammatti hyvässä työyhteisössä ja opiskelijat pääsevät harjoittelemaan työtä jo koulutuksen aikana. Meillä opiskellaan paitsi ryhmässä työskentelyä, myös esimerkiksi joukkojenhallintaa, hevospysykologiaa, ja porkkanakätökötutkintaa. Opintoihin kuuluu ruokapalkallinen harjoittelu Helsingin poliisilaitoksella ja majoitus on tilavassa yksiosässä raikkaalla purupohjalla.

Valmistuneille poliisihevosille on tarjolla tarhausmahdollisuus kokeneempien kollegoiden seurassa. Heidän kanssaan on myös mahdollisuus viettää kesälomia rehevillä laitumilla.

Poliisihevosopiskelijoilla on noin kuukauden kestävä harjoittelujakso, jonka aikana soveltuvuutta tulevaan virkaan arvioidaan.

Kelpoisuusvaatimuksina tuleville poliisihevosille on:

- ruuna
- ratsastuksen peruskoulutus
- säkäkorkeusvaatimuksena on 170 senttimetriä
- yläikäraja kymmenen vuotta
- hakijalla ei saa olla sellaista sairautta, vikaa tai vammaa, joka alentaa kykyä selviytyä poliisihevosen tehtävistä. Terveystilaa arvioidaan eläinlääkärin tarkastuksessa opintojen loppuvaiheessa.
- hakijan tulee olla poliisihevosen tehtävissä edellytettävällä tavalla nuhteeton. Luonteen tulee olla rauhallinen ja rohkea.

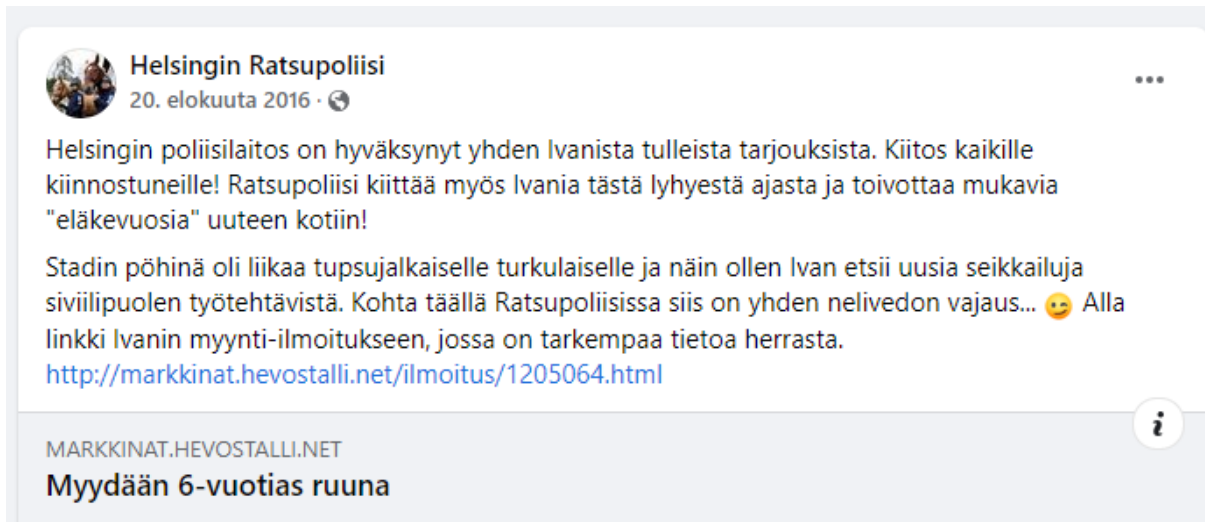
Lisätietoja poliisihevosen arjesta löydät Facebookista ja Instagramista @helsinginratsupoliisi

Hakemukset poliisihevoskoulutukseen voi lähettää sähköpostitse osoitteeseen ratsupoliisi.helsinki@poliisi.fi

#ratsupoliisi #poliisihevonen #helsinkipoliisi

Kuva 3. Poliisihevosen ostoilmoitus 18.5.2020 Helsingin Ratsupoliisi – Facebook-sivuilla (Helsingin Ratsupoliisi)

Poliisihevosta on saatu myös myydä vuodesta 2008 lähtien eteenpäin. Kun poliisihevonen eläköityy noin 20 vuoden iässä, myydään se eläkekotiin. Hevosesta julkaistaan myynti-ilmoitus, ja se myydään tarjousten perusteella. Kuvassa 4 poliisihevosen myynti-ilmoitus. Myös jos huomataan, että hevonen ei olekaan soveltuva poliisin työhön, luovutaan siitä myös myymällä. (Haastattelu 11.1.2022.)

Kuva 4. Poliisihevosen myyntipäivitys 20.8.2016 Helsingin Ratsupoliisin Facebook-sivuilla (Helsingin Ratsupoliisi)

4.4 Koeratsastus hevosen kotitallilla

Kun ilmoitusten perusteella löytyy myytävänä olevia sopivia hevosia, sovitaan puhelimitse myyjän kanssa koeratsastus hevosen kotitallille. Samalla myyjältä kysytään sopiiko mukaan ottaa pressuja, rumpuja ja lippuja. Hevosen kotitallilla hevosen myyjän toivotaan ensin ratsastavan myytävällä hevosella. Myyjän pyydetään esittelemään kaikki askellajit eli käynti, ravi ja laukka. Samalla mikäli omistajalle sopii, voidaan maahan laittaa jo pressua tai heiluttaa lippuja. (Yle 2015.)

Myyjän jälkeen joku ratsupoliiseista menee hevosen selkään ja tekee samat asiat. Tällöin viimeistään otetaan mukaan ärsykeitä. Jalkamiehet voivat heilutella lippuja tai helistimiä ja paukutella kentän laidalla rumpua. Hevonen saa katsoa ja kääntyä ympäri, mutta sen on silti oltava luonteeltaan jossain määrin sellainen, että sitä voidaan ajatella poliisihevoseksi. Tästä hyvä merkki on se, että hevonen pelostaan huolimatta tulee lähelle ja hyväksyy jännittävät asiat. Jos hevosella on vahva pakoreaktio, lopetetaan heti ja todetaan hevonen soveltumattomaksi poliisityöhön. Jos koeratsastuksessa kaikki toimii hyvin, sovitaan sen siirtymisestä Helsingin Ratsupoliisin tiloihin Ruskeasuon tallille koeajalle. (Yle 2015.)

4.5 Koeaika ja ostopäätös

Mikäli hevonen läpäisee koeratsastuksen, se siirtyy koeajalle ratsupoliisin omiin tiloihin Helsinkiin Ruskeasuon tallille. Poliisi ottaa hevoselle vakuutuksen ja vastaa koeajan ylläpidon kuluista. Koeajan pituus on yleensä kahdesta neljään viikkoa. Ensimmäisenä päivänä uudessa paikassa hevonen saa katsella rauhassa karsinassa paikkoja ja sillä käydään kentällä, maneesissa tai maastossa kävelemässä. Ratsastaja hakee hevoseen tuntumaa ja enempää siltä ei vaadita. Hevosen annetaan rauhassa sopeutua uuteen talliin ja seurailaan, miten se reagoi muihin hevosiin. Toisena päivänä kävellään metsän läpi Pasilan torille, jossa testataan, miten uusi hevonen reagoi raitiovaunuihin, ihmisiin ja autoihin. Mukaan otetaan aina kokenut hevonen, josta uusi hevonen saa tukea ja turvaa, eikä se anna uudelle hevoselle huonoa esimerkkiä. Ensimmäinen viikko koeajalla tehdään näitä harjoituksia, jotta hevonen tottuu uuteen ympäristöön ja liikenteeseen. (Haastattelu 11.1.2022.)

Ensimmäisen viikon lopulla yhteisharjoituspäivänä uusi hevonen otetaan muiden hevosten kanssa mukaan maneesiin. Maneesissa testataan lippujen heiluttamista, pressun ylitystä tai musiikkia. Harjoituksilla ei missään nimessä haeta sitä, että uusi hevonen pelästyisi, vaan toiminnassa edetään hevosen ehdoilla ja samalla seurataan, miten se suhtautuu sille esitettyihin uusiin asioihin. Toiset hevoset vaativat enemmän aikaa kuin toiset, ja osa hevosista ei välttämättä välitä mistään. Ensimmäisen viikon jälkeen koeajalla olevasta hevosesta tulee jo tuntuma, että onko siitä toimimaan poliisihevoseksi. Mikäli hevonen ei ensimmäisellä viikolla pelkää mitään, niin kokemusten mukaan se tuskin tulee pelkäämään seuraavillakaan. Jos ensimmäisen viikon lopulla uusi hevonen on vielä rauhaton ja jännittynyt, niin toisen viikon lopulla sen tulisi malttaa olla paikallaan ja rauhoittua. Yleisesti ottaen poliisiin hankitut hevoset ovat rauhoittuneet jo toisen päivän jälkeen. (Haastattelu 11.1.2022.)

Ryhmän kesken yhdessä päätetään soveltuuko koeajalla oleva hevonen poliisihevoseksi, ja ostetaanko se. Eniten ostopäätöksessä vaikuttaa hevosta testanneiden poliisien mielipide. Kuitenkaan kukaan poliisi ei saa yksin tehdä päätöstä hevosen hankinnasta, sillä hevosella tulee jatkossa ratsastamaan kaikki yksikön ratsupoliisit. (Maaseudun Tulevaisuus 2018.) Kokemuksen mukaan kolme viikkoa on hyvä pituus koeajalle, sillä jos kolmannen viikon aikana ollaan vielä epävarmoja, voidaan neuvotella vielä viikko lisää. Mikäli hevonen vaikuttaa kolmannella viikolla sopivalta poliisihevoseksi, suoritetaan sille eläinlääkärin tarkastus. Mikäli eläinlääkäri antaa hevosesta arvion, että se soveltuu poliisikäyttöön, osto hyväksytetään ja hevonen siirtyy poliisin omistukseen. (Haastattelu 11.1.2022.)

Koeajan tarkoituksena on testata hevosen kykyä sietää kaupungin ärsykyitä, kuten raitiovaunuja, ihmisiä ja autoja. Koeajan aikana edetään hevosen ehdoin. Hevosesta riippuen, koeajalla saatetaan pystyä etenemään vilkkaille liikenneväylille ja parhaimmassa tapauksessa hevosella päästään har-

joittelemaan partiointia Helsingin keskustaan. Mikäli hevonen ei sovellu poliisin käyttöön, se palautetaan takaisin myyjälle. Hevosia on jouduttu palauttamaan myös hylkäävän eläinlääkäripäätöksen vuoksi. Tämä on aina ryhmälle pettymys, mikäli hevonen olisi muuten ollut soveltuva tehtäviinsä. (Haastattelu 11.1.2022.)

4.6 Jatkokoulutus ja siedätysharjoitukset

Hevosen kouluttaminen ei ole nopeaa. Kun ostopäätös on tehty ja hevonen siirtyy poliisin omistukseen, jatkuu sen perehdyttäminen poliisin tehtäviin samalla tavalla kuin koeajalla. Partioaluetta laajennetaan pikkuhiljaa. Nimikkoratsastajalla on paras tuntuma hevosesta, että onko se valmis ydinkeskustaan, vai vaatiiko hevonen vielä lähialuepartiointia. Usein siinä, että hevonen oppii joukkojenhallintatehtäviin, menee runsas vuosi. (Haastattelu 11.1.2022.)

Joukkojenhallintatehtävät ovat hevosille haastavimpia, sillä esimerkiksi HJK-IFK-jalkapallo-ottelussa saattaa olla 500 kannattajaa, jotka marssivat katua pitkin ja heillä on mukanaan savua, paukkuja ja rumpuja. Hevosen tulisi pysyä ahtaassa tilassa rauhallisena autojen ja ihmisten välissä. Näitä tilanteita varten hevosta koulutetaan ensin muiden kokeneiden hevosten kanssa. Hevonen on laumaeläin ja ne seuraavat toistensa esimerkkiä. Kokeneemmat hevoset pystyvät näyttämään kokemattomille mallia. Myös tässä nimikkoratsastaja tekee hevosesta arvion, että milloin hevosella on turvallista lähteä vaativimmille tehtäville. Yleisperiaatteena on, että vuodessa hevosen tulisi suoriutua kaikesta, sekä osallistua joka tehtävälle, ja kahden vuoden päästä hevosen pitäisi olla täysin valmis ja pystyä kulkemaan tehtävillä eturivissä. (Haastattelu 11.1.2022.)

Viikoittainen koulutus jatkuu läpi koko hevosen virkauran. Vaikka hevonen on ollut pitkään poliisihevosenä, siitä huolimatta se osallistuu koulutusharjoituksiin samalla tavalla kuin vasta-alkajat. Harjoituksissa poliisihevosia valmistellaan siihen, mitä partiointitehtävissä saattaa tulla vastaan. Näitä ovat muun muassa kovat pamahdukset, takaa tulevat äänet, kirkkaat valot ja isot ajoneuvot. Harjoituksissa tärkeää on, että hevonen alkaa luottamaan ratsastajaan. (Yle, 2015.)

Kaikille hevosille on tehty suojapeite- eli pressuharjoitus:

1. Ensimmäisessä vaiheessa pressusta kääritään 30–40 cm pitkä kaistale, jonka yli hevosen pitää kävellä. Kapea pressukaistale muistuttaa hevoselle maapuomia.
2. Seuraavassa vaiheessa edetään jonossa / parijonossa, jolloin koehevonen tulee kokeneiden hevosten perässä. Pressua levitetään sen verran, että sen halkaisija on noin yksi metri. Hevosen tulee astua kaviolla pressun päälle. Tätä toistetaan niin kauan, että hevonen menee pressun yli luontevasti. Hevosta ei saa pakottaa ylittämään pressua.

3. Pressua avataan lisää siten, että se on ensin noin kaksi metriä leveä ja kierros kierrokselta pressua levitetään täyteen kymmenen metrin mittaan. Tämä ei yleensä tuota hevosille enää ongelmaa, kun ne kerran ovat uskaltaneet astua pressun päälle. Jos tähän asti kaikki menee hyvin, jätetään asia hautumaan ja jatketaan seuraavalla kerralla.

4. Seuraavalla kerralla aloitetaan siitä, että pressu on heti leveä eli noin kymmenen metriä. Tätä ylitetään taas niin kauan, että hevoset ovat levollisia.

5. Seuraavaksi neljä jalkamiestä asettuvat pressun kulmiin ja tekevät maassa olevalle pressulle aaltoliikettä, jotta siihen saadaan kohinaa. Tästä hevosilla kävellään yli, jolloin ääni kavioiden alla kuulostaa erilaiselta. (Haastattelu 11.1.2022.)

Pressuharjoitukset ovat turvallisia ja helppoja toteuttaa. Kun pressu on tullut tutuksi hevosille, voidaan sitä hyödyntämällä tehdä monenlaisia harjoituksia. Pressu voidaan esimerkiksi nostaa seinäksi, jonka läpi hevoson on mentävä näkemättä, mitä se takana on. Pressua voidaan nostaa myös ilmaan ja ratsastaa sen alle. Tämän jälkeen pressun voidaan antaa laskeutua hevoson ja ratsastajan päälle. Kuvassa 5 on kyseinen harjoitus käynnissä. (Moottori 2017.)

Kuva 5. Poliisihevosen siedätysharjoitus pressulla (Helsingin Ratsupoliisin Instagram-tili)

Pressun alle voidaan laittaa ilmapalloja, jolloin ne hajoavat ja pitävät ääntä, kun hevonen kävelee pressun yli. Ääntä voidaan pitää myös helistimien ja rumpujen kanssa pressun ympärillä. Oikeastaan mielikuvitus on vain rajana, mitä harjoituksiin keksitään. Nämä kaikki harjoitukset kouluttavat hevosia suhtautumaan rauhallisesti kaupungilla tapahtuviin yllättäviin asioihin. Hevoset saavat pysähtyä ja katsoa, mutta eivät saa paeta paikalta. (Haastattelu 11.1.2022.) Kaikki harjoitteet tehdään ilman pakottamista. Siedätysharjoitusten tarkoituksena on totuttaa hevosia uusiin asioihin, joita ne luontaisesti saattavat pitää pelottavina. Jokainen hevonen huomioidaan harjoituksissa yksilöllisesti. Kun hevonen toimii oikein, se palkitaan välittömästi. Palkkana voi olla herkku tai jopa harjoitusten lopettaminen kyseiseltä kerralta. Johdonmukaisella ja päämäärätietoisella harjoittelulla hevonen oppii olemaan rento ja rauhallinen, vaikka ympärillä olisikin hälinää. (Helsingin Ratsupoliisi 2021.)

Maneesiin on hankittu myös uudet äänentoistolaitteet, joista musiikki saadaan tulemaan todella vahvana ja elävänä. Äänentoistolaitteista voidaan soittaa esimerkiksi kannattajamusiikkia tai rakettipaukkuja. Kotiolosuhteisiin yritetään luoda äänillä ja valoilla mahdollisimman autenttinen tilanne, joka samalla on myös turvallinen. Maneesista pystytään sammuttamaan valot ja sinne voidaan tuoda taskulamppuja sekä hälytysvaloja. (Haastattelu 11.1.2022.)

4.7 Prosessien vertailu

Prosesseja vertaillessa suurimman eron poliisihevosen ja harrasteratsun hankinnassa huomaa koskevan hevosen koulutustasoa ja luonnetta. Harrasteratsua ostaessa keskitytään enemmän siihen, miten laadukkaat hevosen liikkeet ovat ja ratsukon tavoitteista riippuen, mitä liikkeitä hevosen tulisi osata. Harrasteratsu nimensä mukaisesti hankitaan harrastamiseen. Toiselle harrastaminen voi olla metsässä lenkkeilyä ja toiselle taas valmentautumista ja pienissä kisoissa käymistä.

Harrasteratsun kriteereitä on vaikea tarkasti määrittää juuri sen vuoksi, koska käyttötarkoituksia on monia. Mukavan harrastekaverin saa hevosesta, joka osaa hypätä noin 80–100 cm esteitä ja suorittaa Helppo B – Helppo A tasoisia kouluratsastusliikkeitä. Hevosen tulisi olla kiltti, ja sillä ei tulisi olla huonoja tapoja, mutta ostajasta riippuen, tässä on joustovaraa. Harrastehevosen käyttötarkoituksesta riippuen myös pienet viat saatetaan sallia.

Poliisihevosen tulee osata seistä paikallaan liikkumatta, mennä käyntiä, ravia ja laukkaa siten, että se on ratsastajan hallinnassa kaikissa askellajeissa. Poliisihevosen tulee lastautua hevosautoon ja traileriin, sen tulee toimia perushoitotoimenpiteissä ongelmitta sekä olla täysin terve. Poliisihevosen ei tarvitse siis olla liitokavio tai osata vaativan tason kouluratsastusliikkeitä, vaan ennen kaikkea sen luonne ratkaisee. Kuten tässä työssä todettiin, poliisihevosen tulee olla rohkea ja sillä ei saa olla vahvaa pakoreaktiota.

Harrasteratsu tuskin joutuu samanlaisiin tilanteisiin, kun mihin poliisihevonen poliisityössä voi joutua. Tämän vuoksi harrasteratsun luonne voi olla reaktiivisempi, ja se voi reagoida isommin pelottaviin asioihin ja kuitenkin soveltua siihen tarkoitukseen, mihin se on hankittu. Harrastehevosella liikutaan turvallisemmissa olosuhteissa, kuten aidatulla kentällä ja maneesissa, kun taas poliisihevonen liikkuu suurimman osan ajasta liikenteen seassa. Harrastehevonen ja poliisihevonen ei kuitenkaan poisulje toisiaan. Poliisilla tälläkin hetkellä olevat poliisihevoset ovat olleet aikaisemmalta käyttötarkoitukseltaan harrastehevosia, ja osa myös kilparatsuja. Syystä tai toisesta hevoset eivät ole soveltuneet siihen tai omistaja on halunnut ne myydä. Myös toimimattomia poliisihevosia on myyty harrastehevosiksi.

5 POHDINTA

5.1 Itsearviointi

Minulle oli alusta asti selkeää, että haluan tehdä hevosaiheisen opinnäytetyön, jossa saan yhdistettyä Poliisiammattikorkeakoulun opinnot aikaisempaan ratsastuksenohjaajakoulutukseeni. Lisäksi oma pitkä kokemus hevosialalta tuki tätä valintaa. Opinnäytetyön suunnitelma lähti sujuvasti käyntiin syksyllä 2021. Suoritin Poliisiammattikorkeakoulun opintoihin kuuluvan harjoittelun Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella, ja sain sitä kautta apua työn käynnistämiseen samalla laitoksella työskentelevältä komisariolta. Hänen kauttansa järjestyi vierailu Ruskeasuon tallille lokakuussa 2021. Tuolloin sovimme yhteyshenkilön kanssa, että olen yhteydessä virallisesta haastattelusta, kun saan tutkimusluvan työlleni.

Opinnäytetyön aihealue rajautui hiukan tutkimuslupaa tehdessä. Alkuperäisenä aiheenani oli tutkia hevosen käyttöä poliisissa, mutta aineistoa hankkiessa huomasin, että tästä näkökulmasta aihealue jää melko suppeaksi. Tämän vuoksi vaihdoin hiukan näkökulmaa työn tekemiseen ja lopulliseksi rajaukseksi valitsin hevosen valintaprosessin. Tutkimuslupahakemuksen sain valmiiksi marraskuussa 2021 ja luvan suorittaa haastattelut sain Helsingin poliisilaitokselta joulukuussa 2021. Joululomien ja vuoden vaihteen takia haastattelu sovittiin toteutettavaksi 11.1.2022 Ruskeasuon tallilla.

Olin suunnitellut, että työ etenee opintoihin kuuluvien seminaarien mukaan ja tämä aikataulusuunnitelma piti hyvin. Työn ja koulun sovittaminen yhteen tuntui välillä haastavalta. Koen saaneeni riittävästi lähteitä työn toteuttamiseen, vaikkakin ratsupoliisista materiaalia onkin melko rajatusti saatavilla. Tutkimuksen tekemiseen auttoi ehdottomasti oma kokemus hevosista ja niiden kouluttamisesta. Tämä opinnäytetyö toimii myös hyvänä yleiskuvauksena Helsingin Ratsupoliisin toiminnasta sekä poliisihevosen valintaprosessista ja näin antaa yleistietoa kaikille asiasta kiinnostuneille.

5.2 Luotettavuus ja eettisyys

Olen pyrkinyt työssä esittämään tutkittavan asian mahdollisimman laajasti ja työ on laadittu huolellisesti, sekä suunnitelmallisesti. Ratsupoliisista on tehty hyvin vähän opinnäytetöitä ja vastavanlaista tutkimusta poliisihevosen valinnasta ei ole tehty. Näin ollen tämän työn tuloksia ei ole mahdollista vertailla muihin töihin. Opinnäytetyössä saatuja tuloksia eli vastauksia tutkimuskysymyksiin voidaan kuitenkin pitää lähtökohtaisesti luotettavana. Ennen tutkimuksen toteuttamista tutkimuslupa on lähetetty tutkimuslupahakemuksen ohjeiden mukaisesti hyväksyttäväksi ja se hyväksyttiin sellaisenaan.

Haastattelu toteutettiin yhdessä yksikössä, joten tutkimuslupa myönnettiin Helsingin poliisilaitokselta. Haastattelujen osalta luottamuksellisuudella tarkoitetaan, että haastattelijan tulee kertoa totuuden mukaisesti haastateltaville haastattelun tarkoituksesta, haastattelusta saamia tietoja on käsiteltävä ja säilytettävä luottamuksellisesti sekä haastateltavan anonymiteettia on varjeltava tutkimustyötä kirjoittaessa. Aina haastattelujen ei kuitenkaan tarvitse olla anonyymejä. Esimerkiksi, jos kyse on asiantuntijahaastattelusta, voi haastateltava nimenomaan haluta esiintyä omalla nimellään. Kaikki haastateltavat eivät välttämättä tiedä, mitä tutkimushaastattelu tarkoittaa, joten haastateltavien riittävä informointi on tärkeää. (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 17–18.)

Tämän työn osalta olen ollut yhteydessä etukäteen ratsupoliisiyksikköön haastattelusta ja he ovat suostuneet haastatteluun. Olen informoinut haastateltavia etukäteen totuudenmukaisesti haastattelun tarkoituksesta ja työn toteutuksesta. Ennen haastattelun aloittamista olen toimittanut etukäteen sähköpostitse teemahaastattelun rungon haastateltaville. Sairastapauksen vuoksi haastateltavien määrä supistui yhteen henkilöön, mutta tämä ei mielestäni vaarantanut tutkimuksen laatua. Haastattelusta saatuja tuloksia on täydennetty tässä työssä luotettavalta lähdemateriaalilla. Työn lähdeviitteet on merkitty Poliisiammattikorkeakoulun kirjoittamisohjeen mukaisesti ja käytetyt lähteet on merkitty lähdeluetteloon aakkosjärjestyksessä. Tutkimusluvan mukaisesti haastattelua on käytetty tässä työssä lähteenä siten, että haastateltava on pysynyt anonyyminä.

Tässä työssä ei ole salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä eikä muutakaan seikkaa, josta laissa on säädetty vaitiolovelvollisuus. Tutkimusaineistoa on käsitelty ja säilytetty lain edellyttämällä siten, että tiedot eivät paljastu sivullisille. Tutkimuksen päätyttyä tutkimusaineisto on hävitetty. Paperitulosteet on hävitetty siten, etteivät tiedot ole palautettavissa. Opinnäytetyössä ei ole käytetty kenenkään henkilötietoja. Uskoisin, että vaikka tämän työn olisi tehnyt toinen tekijä, olisi lopputulos ollut silti sama.

5.3 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Jatkotutkimusaiheena tähän työhön voisi olla uuden hevosen hankinnan onnistuminen, kun kyseinen hevonen on saatu vuonna 2022 ratsupoliisin käyttöön. Esimerkiksi vuoden tai kahden päästä voisi tutkia oliko valintaprosessi onnistunut ja oliko prosessissa jotain, jota olisi voinut tehdä toisin.

Tätä opinnäytetyötä kirjoittaessa nousi esiin joitakin kysymyksiä, joihin ei löytynyt valmiita vastauksia. Osaan kysymyksistä sain vastauksia teemahaastattelun kautta, mutta osa jäi käsittelemättä. Käsittelemättä jääneet sivukysymykset koskivat esimerkiksi ratsupoliisin käytössä olevasta hevoskuorma-autoa sekä ratsupoliisin ja poliisihevosen varusteiden kehittämistä. Nämä eivät varsinaisesti liity poliisihevosen valintaprosessiin, joten kysymykset on rajattu tämän työn ulkopuolelle. Toinen mielenkiintoinen aihe, joka nousi mieleen tätä työtä tehdessä, oli poliisihevostoiminta ulkomailla ja sen vertaaminen Suomen ratsupoliisitoimintaan. Näistä aiheista olisi jonkun toisen mahdollista jatkaa tutkimista.

LÄHTEET

Eläinten hyvinvointikeskus EHK 2020: Hevosen persoonallisuus ja temperamentti hyvinvoinnin tekijöitä <https://www.elaintieto.fi/blogi/hevosen-persoonallisuus-hyvinvointitekijana/> Luettu 16.11.2021

Goodwin, Deborah 2007: Horse behaviour: evolution, domestication and feralisation. In The welfare of horses (pp. 1-18). Springer, Dordrecht.

Haastattelut Ruskeasuolla Helsingin Ratsupoliisin tiloissa 11.1.2022

Helsingin Ratsupoliisi 2021: Facebook-sivut Luettavissa: <https://www.facebook.com/Helsinginratsupoliisi/?fref=ts> , luettu 10.1.2022

Helsingin Ratsupoliisi Instagram tili. Luettavissa: <https://www.instagram.com/helsinginratsupoliisi/?hl=fi>. Luettu 9.1.2022

Hevoseni 2015: Hevosen omistajan opas. Luettavissa https://asiakas.kotisivukone.com/files/hevoseni.julkaisee.fi/Opas_2015/hevosenomistajan_opas_netti.pdf Luettu 12.12.2021

Kananen, Jorma 2019: Opinnäytetyön ja pro gradun pikaopas, avain opinnäytetyön ja pro gradun kirjoittamiseen. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, jamk.fi.

Kananen, Jorma 2017: Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, jamk.fi.

Lehkonen, Viljo & Hietaniemi, Tuija 1983: Vuosisata ratsastavan poliisin toimintaa Helsingissä. Vantaa, Helsingin Poliisiratsastajat r.y.

Maaseudun Tulevaisuus 2018: Poliisi kertoo: Näin ratsupoliisin kaviokonstaapelit valitaan. 7.9.2018 Artikkel. Luettavissa: <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/hevoset/artikkeli-1.295490> Luettu 5.1.2022

Moottori 2017: Päivän kuva: Poliisihevoset pressuharjoituksissa. 27.5.2017 Artikkel. Luettavissa: <https://moottori.fi/liikenne/jutut/paivan-kuva-poliisihevoset-pressuharjoituksissa/> Luettu 16.1.2022

Mäki-Petäjä, Päivi 2013: Poliisi: Tavallinen hevonen olisi paennut Tampereelta kiitolaukkaa. 9.12.2013. Artikkel. Luettavissa: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/poliisihevoset-ovat-kylmahermois-ja-hyvin-koulutettuja/2436518#gs.ml1m8q> Luettu 12.1.2022.

Poliisi 2020: Usein kysytyt kysymykset: Poliisina työskentely. Luettavissa: <https://polamk.fi/poliisina-tyoskentely-ukk> Luettu 11.1.2022

Rautio, Sampsa 2018: 38 vuotta ratsupoliisina ollut Jukka Aarninsalo muistaa itsenäisyyspäivän, jona mielenosoittajat hyökkäsivät hevosen kimppuun - ”Se oli ainutkertaista”. 2.12.2018. Artikkel. Luettavissa: <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/ff9bf271-1cf7-4dc5-a3b5-56dab6f72fec> Luettu 11.1.2022

Ruusuvuori, Johanna & Tiittula, Liisa 2005: Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere, Vastapaino.

Suomen hevosenomistajien keskusliitto ry 2021: Omistaminen. Luettavissa: <http://www.shkl.net/omistaminen/> Luettu 5.12.2021

Suomen Hippos ry 2022: Hevospassi Luettavissa: <https://www.hippos.fi/hevosen-omistaminen/hevosen-rekisterointi-ja-asiakirjat/hevospassi/> Luettu 21.2.2022

Tuomi, Jouni & Sarajärvi Anneli 2018: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki, Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Turvallisuusselvityslaki 726/2014

Valtion virkojen avoimet työpaikat. www.valtiolle.fi. Luettu 12.1.2022

Valtion virkamieslaki 750/1994

Valtioneuvoston asetus suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa 481/2003

Von Essen, Charlotta 2003: Yksi hevosvoima: Ratsupoliisi Suomessa. Espoo, Poliisiammattikorkeakoulu.

Yle 2015: Poliisihevoselta vaaditaan rautaisia hermoja. 7.9.2015. Artikkel. Luettavissa: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/09/07/poliisihevoselta-vaaditaan-rautaisia-hermoja>. Luettu 8.1.2022.

Waran, Natalie, McGreevy, Paul, & Casey, Robert 2007: Training methods and horse welfare. In The welfare of horses (pp. 151-180). Springer, Dordrecht.

LIITE 1

Teemahaastattelun runko

Taustatiedot

Haastateltavan nimi: _____

Haastateltavan virkasuhteen kesto ratsupoliisissa: _____

Haastateltavan kokemus hevosten kanssa: _____

Haastattelun toteutus

Haastattelija: _____

Ajankohta: _____

Teemat

1. Poliisihevosen ostoilmoitus ja ilmoitusten läpikäynti
2. Potentiaalisten hevosten koeratsastus
3. Koeaika ja siedätysharjoitukset
4. Ostopäätös ja siihen liittyvät toimenpiteet